

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z ETYKI DLA KLASY I

na podstawie programu nauczania etyki w klasach I-III szkoły podstawowej „Chcemy być lepsi”.

Program dopuszczony do użytku szkolnego przez MENiS pod numerem DKW 4014-65/00, autor – Marek Gorczyk

Wymagania ogólne

Uczeń:

- Wie, czym jest szacunek do rodzeństwa i osób dorosłych i wymienia jego przejawy.
- Rozumie, co oznacza bycie dobrym kolegą/koleżanką, zna zasady koleżeństwa i stara się stosować je w praktyce.
- Potrafi określić swoje mocne i słabe strony.
- Ocenia postawę bohaterów opowiadań.
- Potrafi kontaktować się z rówieśnikami o innym wyglądzie, narodowości, stopniu sprawności.
- Jest świadomy możliwości wyborów zgodnych z sumieniem i z obowiązującymi w społeczeństwie regułami.
- Rozumie, dlaczego należy przestrzegać przepisów, jest odpowiedzialny za swoje bezpieczeństwo.
- Zna zasady dbania o zdrowie i schludny wygląd.
- Ma wiedzę na temat elementarnych wartości, praw i obowiązków małego człowieka wobec siebie i innych.

	I półrocze
Ocena	Treści kształcenia
	Ja i rodzina (rodzeństwo, rodzice, dziadkowie).
celujący	Uczeń wyróżnia się szczególną aktywnością w grupie, wychodzi z inicjatywą, podejmuje się dodatkowych zadań w porozumieniu z nauczycielem, wypowiada się poprawnie, logicznie na temat swojej rodziny, jest pilny, systematyczny i zainteresowany tematem. Wie, czym jest szacunek do rodzeństwa i osób dorosłych i wymienia jego przejawy, rozumie i docenia wartość jaką w jego życiu stanowi rodzina. Rozumie, że nieodpowiednimi słowami, gestami może komuś z rodziny sprawić przykrość, rozumie co to znaczy z szacunkiem traktować członków rodziny, rozumie znaczenie dobrych stosunków z rodzeństwem. Identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami. Zna daty świąt obchodzonych przez członków rodziny. Dostrzega wagę wyrażania wdzięczności i przywiązania do rodziny. Potrafi rozplanować i narysować drzewo genealogiczne swojej rodziny.
bardzo dobry	Uczeń wypowiada się całymi zdaniami na podany temat. Wie, czym jest szacunek do rodzeństwa i osób dorosłych, rozumie i docenia wartość jaką w jego życiu stanowi rodzina. Odkrywa to, że tworzy różne wspólnoty osób np. rodzinę, klasę, państwo. Wie, że nieodpowiednimi słowami, gestami może komuś z rodziny sprawić przykrość, rozumie co to znaczy

	z szacunkiem traktować członków rodziny, rozumie znaczenie dobrych stosunków z rodzeństwem. Dostrzega wagę wyrażania wdzięczności i przywiązania do rodziny. Identyfikuje się z rodziną i jej tradycjami, zna daty świąt obchodzonych przez członków rodziny. Potrafi narysować drzewo genealogiczne swojej rodziny.
dobry	Uczeń zna wartość jaką w jego życiu stanowi rodzina, rozumie co to znaczy z kulturą i szacunkiem traktować członków rodziny, rozumie znaczenie dobrych stosunków z rodzeństwem, dostrzega wagę wyrażania wdzięczności i przywiązania do rodziny, potrafi z pomocą nauczyciela rozplanować i narysować drzewo genealogiczne swojej rodziny.
dostateczny	Uczeń potrafi wymienić członków swojej rodziny, z pomocą nauczyciela próbuje podać najważniejsze informacje z przeczytanego tekstu o rodzinie oraz odpowiada na proste pytania na temat rodziny.
dopuszczający	Uczeń, wymienia najbliższych członków swojej rodziny, odpowiada wyrazem na proste pytania na temat rodziny. Ma duże braki w wiedzy przewidzianej programem nauczania z etyki.
niedostateczny	Uczeń odmawia wypowiedzi na zadane przez nauczyciela pytanie dotyczące rodzeństwa, rodziców i dziadków.
	Ja i koleżanki/koledzy (empatia, życzliwość, przyjaźń). Czym się różnimy, w czym jesteśmy do siebie podobni?
celujący	Uczeń wyróżnia się szczególną aktywnością w grupie, wychodzi z inicjatywą; podejmuje się dodatkowych zadań w porozumieniu z nauczycielem, wypowiada się poprawnie, logicznie na podany temat. Uczeń zna i nazywa emocje, które mu towarzyszą, wie co to jest empatia, zna swoje słabsze i mocniejsze strony oraz innych osób, rozumie, że odmienność jest powszechnym zjawiskiem. Wie, czym jest integracja. Wie, czym jest niepełnosprawność. Zna bariery i trudności życia osób niepełnosprawnych, wymienia sposoby ich pokonywania. Wie czym jest współpraca między kolegami i koleżankami, zna pojęcia: pycha, chętność, zarozumialstwo, wie jak okazywać szacunek, odróżnia skargę od szukania pomocy, wie na czym polegają prawidłowe kontakty z rówieśnikami uwzględniając te czynniki, które mogą te relacje zakłócać, np. widzi zależność między wyśmiewaniem się z kogoś a poprawnością stosunków z kimś, złośliwością a powstawaniem konfliktów. Wie, że nie należy się przechwalać. Wie, czym jest asertywność. Potrafi kontaktować się z rówieśnikami o innym wyglądzie, narodowości, stopniu sprawności. Niesie pomoc i wsparcie koleżankom i kolegom. Nie ocenia innych ludzi na podstawie ich zewnętrznych cech lub pochopnie, ponieważ wie, że taka ocena może być źródłem przykrości dla innych ludzi.
bardzo dobry	Uczeń wie, kogo można nazwać przyjacielem a kogo kolegą. Uczeń zna i nazywa emocje, które mu towarzyszą, wie co to jest empatia, zna swoje słabsze i mocniejsze strony oraz innych osób. Wie czym jest współpraca między kolegami i koleżankami, zna pojęcia: pycha, chętność, zarozumialstwo, wie jak okazywać szacunek, odróżnia skargę od szukania pomocy, wie na czym polegają prawidłowe kontakty z rówieśnikami uwzględniając te czynniki, które mogą te relacje zakłócać, np. widzi zależność między wyśmiewaniem się z kogoś a poprawnością stosunków z kimś, złośliwością a powstawaniem konfliktów. Wie, że nie należy się przechwalać. Dostrzega nietrafność ocen na podstawie wyglądu. Wie, czym jest niepełnosprawność. Rozumie, że ocenianie innych na podstawie wyglądu może być niesprawiedliwe i krzywdzące. Wie, czym jest współpraca, zna jej różne formy. Ma świadomość, że słowa mogą ranić i krzywdzić. Zna sposoby rozwiązywania konfliktów, potrafi je wymienić.

dobry	Wie, kogo można nazwać przyjacielem, wie czym jest asertywność bez podawania definicji, wie, ma świadomość, że słowa mogą ranić i krzywdzić, zna sposoby rozwiązywania konfliktów, wie, czym jest szacunek do osób dorosłych i rówieśników, wie, czym jest ciekawość, odróżnia ciekawość od bycia ciekawskim i wścibskim. Przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej oraz w świecie dorosłych, wie, że nie można dążyć do zaspokojenia swoich pragnień kosztem innych. Wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia; pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich, wie, że należy nieść pomoc potrzebującym, także w sytuacjach codziennych. Wie, czym zajmuje się etyka bez podawania definicji. Dostrzega nietrafność ocen na podstawie wyglądu, ocenia postępowanie swoje i innych z pomocą nauczyciela, rozumie, że ocenianie innych na podstawie wyglądu może być niesprawiedliwe i krzywdzące, wie, czym jest współpraca.
dostateczny	Wskazuje przykład przyjaciela z najbliższego środowiska, ma świadomość, że słowa mogą ranić i krzywdzić, potrafi samodzielnie lub przy pomocy nauczyciela wykonać zadanie lub polecenie o niewielkim stopniu trudności, uważnie słucha wypowiedzi nauczyciela i innych uczniów, wie, czym jest szacunek do osób dorosłych i rówieśników, dokonuje samooceny, próbuje wziąć udział w rozmowie, odpowiada na proste pytania, wie, czym zajmuje się etyka.
dopuszczający	Uczeń potrafi wymienić swoje koleżanki i kolegów, odpowiada wyrazem na proste pytania na podany temat.
niedostateczny	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, odmawia wszelkiej współpracy, ma lekceważący stosunek do przedmiotu, brak zeszytu przedmiotowego.
	Ja i moje obowiązki.
celujący	Uczeń wyróżnia się szczególną aktywnością podczas lekcji, wychodzi z inicjatywą; podejmuje się dodatkowych zadań w porozumieniu z nauczycielem. Ma wiedzę na temat elementarnych wartości, praw i obowiązków małego człowieka wobec siebie i innych. Starannie wykonuje zadane polecenia, ponieważ wie, że jest oceniany ze względu na jakość swojej pracy. Zna i wymienia swoje obowiązki domowe. Rozumie odpowiedzialność za podejmowane zobowiązania. Rozumie, że starannie wykonana praca może być źródłem radości i satysfakcji. Ma świadomość, że porządnie wykonana praca ułatwia życie, choć z pozoru może się wydawać, że jest odwrotnie. Wie, że bałaganiarstwo i lenistwo to wady, a dbanie o porządek to obowiązki.
bardzo dobry	Starannie wykonuje zadane polecenia, ponieważ wie, że jest oceniany ze względu na jakość swojej pracy. Wie co to jest obowiązek. Rozumie, że starannie wykonana praca może być źródłem radości i satysfakcji. Wie, że bałaganiarstwo i lenistwo to wady, a dbanie o porządek jest obowiązkiem każdego człowieka. Potrafi odróżnić czynności wykonane byle jak od wykonanych starannie. Zna swoje obowiązki i prawa.
dobry	Uczeń zna swoje obowiązki i prawa. Wie, że bałaganiarstwo i lenistwo to wady, a dbanie o porządek jest obowiązkiem każdego człowieka. Rozumie, że nie każdą pracę jest w stanie wykonać bardzo dobrze, ale może postarać się to zrobić w granicach swoich możliwości.
dostateczny	Uczeń potrafi wymienić swoje obowiązki i zna swoje prawa. Stara się wykonywać zadaną pracę w granicach swoich możliwości.
dopuszczający	Uczeń zna swoje prawa i obowiązki i podaje przykłady. Wykazuje minimalne zainteresowanie przedmiotem i gotowość współpracy z nauczycielem i w grupie.

niedostateczny	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą, odmawia wszelkiej współpracy, ma lekceważący stosunek do przedmiotu, nie posiada zeszytu przedmiotowego.
	II półrocze
Ocena	Treści kształcenia
	Ja i inni uczniowie z mojej szkoły.
celujący	Uczeń wyróżnia się szczególną aktywnością podczas lekcji i daje dobry wzór do naśladowania. Zawsze pomaga swoim kolegom w trudnych sytuacjach. Nie wykorzystuje przewagi swojej siły i doświadczenia do wykorzystywania kolegów, szczególnie młodszych. Rozumie, że odmienność jest powszechnym zjawiskiem. Zna pojęcia: pycha, zarozumialstwo, chętność. Stosuje formy grzecznościowe w kontaktach z kolegami i koleżankami. Wie, Czym jest asertywność. Ma świadomość, że słowa mogą ranić i krzywdzić. Potrafi ocenić postępowanie swoje i innych. Wie, że nie wolno zabierać cudzej własności bez pozwolenia; pamięta o oddawaniu pożyczonych rzeczy i nie niszczy ich. Odróżnia skarżenie od sytuacji, o których powinien zawiadomić nauczyciela. Nie używa wulgarnych słów, nie prowokuje do bójek, konflikty rozwiązuje polubownie. Jest prawdomówny wobec rówieśników i innych kolegów i koleżanek.
bardzo dobry	Uczeń pomaga swoim kolegom w trudnych sytuacjach. Stosuje formy grzecznościowe w kontaktach z kolegami i koleżankami. Wie, Czym jest asertywność. Potrafi ocenić postępowanie swoje i innych. Wie, że ludzie żyją w różnych warunkach i dlatego nie należy chwalić się bogactwem, ani nie należy dokuczać dzieciom, które wychowują się w trudniejszych warunkach. Odróżnia skarżenie od sytuacji, o których powinien zawiadomić nauczyciela. Nie używa wulgarnych słów. Zna sposoby rozwiązywania konfliktów. Jest prawdomówny wobec rówieśników.
dobry	Uczeń pomaga swoim kolegom w trudnych sytuacjach. Nie wykorzystuje przewagi swojej siły i doświadczenia do wykorzystywania kolegów. Stosuje formy grzecznościowe w kontaktach z kolegami i koleżankami. Potrafi ocenić swoje postępowanie. Podaje przykłady właściwego zachowania wobec kolegów i koleżanek. Odróżnia skarżenie od sytuacji od szukania pomocy. Nie używa wulgarnych słów, nie prowokuje do bójek, konflikty rozwiązuje polubownie. Jest prawdomówny wobec rówieśników.
dostateczny	Uczeń wie, że powinien pomagać swoim kolegom i koleżankom, lecz nie zawsze się do tego stosuje. Zna formy grzecznościowe formy grzecznościowe wobec kolegów i koleżanek ze swojej klasy i szkoły.
dopuszczający	Uczeń wymieni niektóre formy dobrego zachowania wobec kolegów i koleżanek z klasy i szkoły.
niedostateczny	Uczeń nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą. Odmawia wszelkiej współpracy. Ma lekceważący stosunek do omawianego zagadnienia.
	Ja i moje ciało.
celujący	Uczeń rozumie znaczenie słowa higiena. Rozumie zależność między dbałością o higienę a zdrowiem i podaje przykłady. Samodzielnie przygotowuje plakat na temat :„ Dbam o zdrowie” Zna zasady dbania

	o zdrowie i schludny wygląd. Wie czym może być piękno i wymienia przykłady. Wie, czym jest odpowiedzialność za zdrowie swoje i innych. Rozumie potrzebę dbałości o czysty, estetyczny wygląd. Rozumie potrzebę mycia rąk, czyszczenia zębów po każdym posiłku. Używa przyborów toaletowych. Wie jakie przybory mogą służyć jemu, a jakie dorosłym. Wie, w jaki sposób korzystać z urządzeń sanitarnych w szkole i w domu. Rozumie potrzebę mycia rąk przed jedzeniem, po wyjściu z toalety, po powrocie do domu itp.
bardzo dobry	Uczeń zna zasady dbania o zdrowie. Rozumie potrzebę dbałości o czysty, estetyczny wygląd. Wie, czym jest odpowiedzialność za zdrowie swoje i innych. Używa przyborów toaletowych. Wie jakie przybory mogą służyć jemu, a jakie dorosłym. Wie, w jaki sposób korzystać z urządzeń sanitarnych w szkole i w domu. Rozumie potrzebę mycia rąk przed jedzeniem, po wyjściu z toalety, po powrocie do domu itp. Wie jakie znaczenie ma zakrywanie ust podczas kaszlu i kichania.
dobry	Uczeń wymienia zasady dbania o zdrowie. Rozumie potrzebę dbałości o czysty, estetyczny wygląd. Wie, czym jest odpowiedzialność za zdrowie swoje i innych. Używa przyborów toaletowych. Wie jakie przybory mogą służyć jemu, a jakie dorosłym. Potrafi zachować się w toalecie, szanuje urządzenia sanitarne w szkole i w domu. Rozumie potrzebę mycia rąk przed jedzeniem, po wyjściu z toalety, po powrocie do domu itp.
dostateczny	Uczeń z pomocą nauczyciela wymienia zasady dbania o zdrowie. Wie jakie przybory mogą służyć jemu. Rozumie potrzebę mycia rąk. Rozumie potrzebę troski o własne zdrowie i życie.
dopuszczający	Uczeń rozumie potrzebę mycia rąk i korzystania z przyborów toaletowych. Z pomocą nauczyciela podaje odpowiedź na pytanie odnośnie przeczytanego tekstu. Wie, że powinien troszczyć się o własne zdrowie i życie.
niedostateczny	Uczeń odmawia odpowiedzi. Nie współpracuje, ma lekceważący stosunek do omawianego zagadnienia.
	Ja i dobre maniery. Na urodzinach u koleżanki lub kolegi.
celujący	Uczeń określa co jest dobre ,a co złe w otaczającej go rzeczywistości. Zna zasady dobrego zachowania przy stole i potrafi je wymienić. Opisuje zasady dobrego zachowania przy stole. W sposób kulturalny spożywa posiłki. Używa słów grzecznościowych: proszę, przepraszam, dziękuję – w stosunku do dorosłych i rówieśników. Zna i potrafi wymienić zasady kulturalnego zachowania wobec ludzi starszych, ustępuje miejsca w środkach lokomocji, sklepie, w kolejce itp. Przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej orz w świecie dorosłych. Potrafi odpowiednio zachować się na przyjęciu urodzinowym, złożyć życzenia, zachować umiar w jedzeniu. Rozumie, że nie należy oceniać przyjaźni na podstawie wielkości czy też ceny zakupionego prezentu. Wie, że nie powinien być zbyt ciekawski zaglądać w każdy zakamarek cudzego mieszkania. Wie, że zabawy i żarty nie powinny uprzykrzać życia innym domownikom. Dbą o zabawki, meble i sprzęty w domu kolegi czy koleżanek.
bardzo dobry	Uczeń zna zasady dobrego zachowania przy stole i potrafi je wymienić. W sposób kulturalny spożywa posiłki. Używa słów grzecznościowych: proszę, przepraszam, dziękuję – w stosunku do dorosłych i rówieśników. Zna i potrafi wymienić zasady kulturalnego zachowania wobec ludzi starszych. Przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej. Potrafi odpowiednio zachować się na przyjęciu urodzinowym, złożyć

	<p>życzenia, zachować umiar w jedzeniu, zna pojęcie „łakomstwa” i rozumie jego zgubne skutki. Wie, że nie powinien być zbyt ciekawski zaglądać w każdy zakamarek cudzego mieszkania. Wie, że zabawy i żarty nie powinny uprzykrzać życia innym domownikom. Dbą o zabawki, meble i sprzęty w domu kolegi czy koleżanki.</p>
dobry	<p>Zna zasady zachowania się przy stole w oparciu o prezentację multimedialną. Używa słów grzecznościowych: proszę, przepraszam, dziękuję – w stosunku do dorosłych i rówieśników. Zna zasady kulturalnego zachowania wobec ludzi starszych w środkach lokomocji, sklepie, w kolejce itp. Przestrzega reguł obowiązujących w społeczności dziecięcej. Wie jak kulturalnie zachować się na przyjęciu urodzinowym, złożyć życzenia.</p>
dostateczny	<p>Na podstawie ilustracji opisuje w kilku zdaniach zasady dobrego zachowania przy stole i w innych sytuacjach. Wie jak odpowiednio zachować się na przyjęciu urodzinowym.</p>
dopuszczający	<p>Uczeń potrafi podać przykład kulturalnego zachowania przy stole, złożyć życzenia urodzinowe. Zna potrzebę stosowania zwrotów grzecznościowych.</p>
niedostateczny	<p>Uczeń nie podaje przykładów zasad kulturalnego zachowania w różnych sytuacjach. Nie współpracuje, ma lekceważący stosunek do omawianego zagadnienia.</p>